

Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou (RMDS) 03.10 (Smernice)

4. izdanje
20.07.2006.

SALW nacionalne komisije

Šef kancelarije,
SEESAC,
UNDP Beograd,
Internacionalnih Brigada 56,
11000 Beograd,
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

1 Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47

Tip dokumenta: Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou	Originalna referenca: RMDS 03.10	Jezik prevoda: Bosanski, srpski i hrvatski (BSH)
		Originalni broj i datum izdanja RMDS 03.10 (2006)
Naslov prevoda: Regionalni standardi/smernice razoružanja na mikro-nivou (RMDS) i nacionalne komisije za SALW		

Naslov originala: RMDS 03.10 (Guidelines) and SALW national commissions

Izjava o izvoru i potvrda autentičnosti: <p>Ovaj dokument je prevod originalnog engleskog (britanskog) teksta, kojeg je objavio SESAC Beograd, Srbija. Njegovu tačnost SEESAC je potvrdio na osnovu raspoloživih tehničkih informacija, te ga tako priznao kao zvaničan prevod</p>

Datum objavljivanja prevoda: 2006.
--

Upozorenje

Ovaj dokument važi od datuma navedenog na naslovnoj stranici. Pošto su Standardi za regionalno razoružanje na mikro nivou (Regional Micro-Disarmament Standards, RMDS) podložni redovnom pregledanju i revidiranju, korisnici bi trebalo da redovno posećuju Web lokaciju RMDS projekta kako bi proverili trenutno stanje: www.seesac.org

Obaveštenje o autorskim pravima

Ovaj document predstavlja Standard za regionalno razoružanje na mikro nivou u jugoistočnoj Evropi (RMDS) i zaštićeno je vlasništvo UNDP. Ovaj dokument u celini, kao ni jedan njegov deo, ne smeju biti reprodukovani, čuvani ili prenošeni ni u kakvom obliku, niti bilo kojim sredstvima, za bilo koju drugu svrhu bez prethodnog pisanog dopuštenja dobijenog od SEESAC, koji zastupa UNDP.

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Šef kancelarije
SEESAC
UNDP Beograd
Internacionalnih Brigada 56
11000 Beograd
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Sadržaj

1	Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47	i
	Sadržaj	iii
	Predgovor	iv
	Uvod	v
	SALW nacionalne komisije.....	1
1	Cilj	1
2	Reference	1
3	Termini i definicije	1
4	Uloga nacionalne SALW komisije	1
5	Zadaci nacionalne komisije za SALW.....	1
6	Sastav nacionalne SALW komisije	2
6.1	Nacionalni koordinator (Focal Point)	3
7	Ministarske nadležnosti.....	4
8	Nacionalni akcioni plan za SALW	4
9	Polje nadležnosti.....	5
9.1	Program Ujedinjenih Nacija za Razvoj (UNDP)	5
9.2	Regionalne organizacije	5
9.3	SEESAC	5
9.4	Nacionalna struktura nadležna za SALW	5
9.5	Organizacije za kontrolu SALW.....	6
	Aneks A (Normativni) Reference	7
	Aneks B (Informativni) Termini i definicije.....	8
	Aneks C (Informativni) Nacionalni plan strategije i akcije – model formata.....	9

Predgovor

Na dan 8. maja 2003. godine raspravljalo se o razvijanju standarda i smernica za regionalno razoružanje na mikro nivou¹ tokom seminara o „lakom i malokalibarskom naoružanju **SALW** – **Godinu dana posle primene Plana Pakta za stabilnost**“ čiji je sponzor bio Regionalni centar za pomoć pri verifikaciji i implementaciji kontrole naoružanja (RACVIAC). Postignuta je opšta saglasnost o tome da su takvi standardi i smernice poželjni, i SEESAC se složio da razradi okvire, a zatim i da preuzme odgovornost za budući razvoj regionalnih standarda. Dogovoreno je da će Regionalni standard razoružanja na mikro nivou (RMDS) biti organizovan tako da pruža podršku radu na operacionom nivou, i da će ići dalje od veoma uopštenih dokumenata o „najboljoj praksi“ kakvi su trenutno dostupni. Posle široke rasprave između zainteresovanih strana u vezi sa statusom RMDS, dogovoreno je da će se termin „standardi“ koristiti da se naznače tehnička pitanja, dok će se „smernice“ odnositi na „programska“ pitanja. Ceo paket će i dalje ostati pod nazivom RMDS radi lakšeg snalaženja, ali svaki pojedinačni dokument pokazivaće da li na njega treba gledati kao na „standard“ ili na „smernicu“.

Ovaj RMDS² odražava razvoj operativnih procedura, prakse i normi koje su se pojavile tokom prethodne četiri godine u oblasti kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja (Small Arms and Light Weapons, SALW)³. U oblasti regiona i van njega utvrđeni su primeri najbolje i najnovije prakse, i prikazani prema potrebi u okviru ovog RMDS/G.

SEESAC ima mandat po Planu Pakta za stabilnost za regionalnu implementaciju (Stability Pact Regional Implementation Plan) da, između ostalog, ispunjava sledeće operativne ciljeve: 1) da deli informacije i unapređuje saradnju u uspostavljanju i primeni SALW programa i pristupa u nadzoru i smanjenju naoružanja među akterima u regiji; i da 2) uspostavlja veze i koordinira ovaj program sa drugim relevantnim regionalnim inicijativama. Razvoj RMDS je jedno od sredstava da se taj mandat ispuni.

Rad na pripremi, prover i revidiranju tih standarda vodi SEESAC, uz podršku međunarodnih, vladinih i nevladinih organizacija i konsultanata. Najnovija verzija svakog standarda, zajedno s informacijama o radu na razvoju, može se naći na Web lokaciji www.seesac.org. RMDS će biti revidiran barem svake treće godine, kako bi odražavao razvoj SALW normi i praksi nadzora, i kako bi izmene bile uvedene u međunarodnu regulativu i zahteve. Poslednja revizija urađena je 1. marta 2006, i ona odražava razvoj Standarda UN integrisanog razoružanja, demobilizacije i reintegracije (IDDRS) www.unddr.org, koji sadrže i RMDS/G kao normativnu odrednicu po pitanjima razoružanja i kontrole SALW.

¹ Definiše se kao: “Nadziranje, prikupljanje, kontrolisanje i konačno uništavanje malokalibarskog naoružanja, odgovarajuće municije i eksploziva i lakog naoružanja kod boraca, a često i kod civilnog stanovništva. Ono uključuje razvoj odgovornih programa upravljanja oružjem i municijom”. Nekada se koristio kao sinonim za kontrolu SALW, ali je danas kontrola SALW opšte prihvaćeni termin. Termin razoružanje na mikro-nivou se u ovom dokumentu koristi samo radi doslednosti u nazivu RMDS/G, kako se ne bi menjao naslov standarda.

² Plan i format RMDS zasnovani su na izuzetno uspešnim Međunarodnim standardima o delovanju mina (International Mine Action Standards, IMAS). SEESAC se zahvaljuje Službi UN za protivminsko delovanje (UNMAS) na saradnji tokom razvoja RMDS.

³ Ne postoji dogovorena međunarodna definicija za SALW. Za svrhe RMDS može se primeniti sledeća definicija: “**Sva smrtonosna konvencionalna borbena tehnika koju mogu nositi pojedinačni borci ili lako vozilo, i koja ne zahteva značajne mogućnosti logističke podrške i održavanja.**”

Uvod

Lako i malokalibarsko naoružanje i municija su sami po sebi opasni. U pogrešnim rukama, i u dovoljnim količinama, mogu uticati na političku destabilizaciju i dovesti do razbuktavanja konflikta. Kao takvi mogu prouzrokovati veliku opasnost kako za nacionalnu vladu tako i za međunarodne i regionalne mirnodopske napore. Najefikasniji način da se drže pod kontrolom je putem intervencija i programa kontrole SALW. U ovom RMDS su utvrđene najbolje moguće smernice i praksa za osnivanje i nadležnost nacionalne komisije za SALW koja planira i usmerava sve intervencije za kontrolu SALW u nekoj državi ili regionu.

Postoji mnogo međusobno povezanih faktora koji određuju tip intervencije u kontroli SALW, a ostvareni uspeh ili neuspeh zavisi od toga koliko će organizacija učestvovati u ovom procesu. Njihov rad treba da se planira, koordinira i/ili usmerava kako bi na najbolji način podržavao nacionalni plan vezan za SALW. Ovo je primarna uloga nacionalne komisije za SALW, koja treba da bude struktura na nacionalnom nivou sa savetodavnom funkcijom po pitanju politike, i sa zadatkom da koordinira i nadzire implementaciju politike i strategije.

SALW nacionalne komisije

1 Cilj

U ovom RMDS dati su vodeći principi za osnivanje nacionalne komisije za SALW⁴ odgovorne za bezbedno, efikasno i efektivno planiranje i sprovođenje aktivnosti u okviru kontrole SALW. Nacionalna komisija nadležna za SALW trebalo bi da ima 'nacionalni autoritet' koji je opisan u seriji RMDS, mada ona može po svom nahođenju delegirati neke od ovih dužnosti odgovarajućem državnom sektoru.

2 Reference

Lista normativnih referenci data je u Aneksu A. Normativne reference su važni dokumenti na koje se poziva u ovom standardu, i koje čine sastavni deo odredbi istog.

3 Termini i definicije

Lista termina i definicija iz ovog Vodiča navedena je u Aneksu A. Kompletan glosar svih termina i definicija iz serije RMDS dat je u RMDS 02.10.

U RMDS seriji standarda, reči 'mora', 'treba' i 'može' se koriste radi izražavanja određene mere pridržavanja. Upotreba ovih reči je u skladu sa jezikom koji se koristi u svim ISO standardima i smernicama.

- a) 'mora' se koristi za iznošenje zahteva, metoda ili specifikacija koji se primenjuju u cilju saobražavanja standardu;
- b) 'treba' se koristi za ukazivanje na preporučene zahteve, metode ili specifikacije; i
- c) 'može' se koristi za ukazivanje na mogući metod ili pravac delovanja.

Termin 'nacionalna nadležna struktura' odnosi se na državne odsek(e), organizaciju(je) ili instituciju(je) u svakoj SALW zemlji koja ima dužnost da reguliše, upravlja i koordinira SALW aktivnostima.

4 Uloga nacionalne SALW komisije

Da bi intervencije SALW na nacionalnom nivou bile zaista efikasne, važno je koristiti integrisani i sveobuhvatni pristup, stoga se preporučuje da primarna uloga nacionalne SALW komisije bude:

'planiranje, koordinacija, usmeravanje i nadziranje svih odgovarajućih intervencija u kontroli SALW na nacionalnom nivou, u cilju stvaranja bezbednijeg okruženja i kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja u društvu, i time podsticanja uslova za trajni povratak regiona u normalu'

5 Zadaci nacionalne komisije za SALW

Zadaci nacionalne SALW komisije su sledeći:

- a) da ustanovi, odredi i (ako je moguće) izmeri uticaj SALW na društvo, sigurnost i bezbednost ljudi, kao i ekonomski i društveni razvoj u okviru svoje geografske nadležnosti;

⁴ Nacionalne SALW komisije imale su razne nazive u prethodnim SALW intervencijama, i to: nacionalni komitet za koordinaciju SALW, komitet za razoružanje, demobilizaciju i reintegraciju (DDR), DDR nadležna struktura itd. Za potrebe ovog RMDS sva se imena odnose na 'nacionalnu SALW komisiju'. Nacionalni koordinator (Focal Point) je obično spoljni predstavnik ili kontakt osoba za nacionalnu strukturu.

- b) da utvrdi cilj intervencije u kontroli SALW u okviru zone za koju je nadležna;
- c) da iz ovog cilja izvede operativne aktivnosti⁵ intervencije kontrole SALW;
- d) da razvije i distribuira 'nacionalni SALW akcioni plan'⁶;
- e) da obezbedi dovoljne resurse za izvođenje nacionalnog SALW akcionog plana, i da ih po potrebi mobilize;
- f) da odobri detaljne predloge intervencija SALW svih odgovarajućih zainteresovanih strana⁷, uključujući pravna pitanja, kao vid podrške nacionalnom SALW akcionom planu;
- g) da koordinira aktivnostima podrške nacionalnom SALW akcionom planu svih odgovarajućih zainteresovanih strana-učesnica;
- h) da pravovremeno distribuira informacije svim odgovarajućim učesnicima, kao vid podrške nacionalnom SALW akcionom planu;
- i) da nadzire, ili da obezbedi nadzor svih komponenti SALW intervencija u nacionalnom SALW akcionom planu;
- j) da proceni sve komponente SALW intervencija kao vid podrške nacionalnom SALW akcionom planu;
- k) da novelira nacionalni SALW akcioni plan prema potrebi, kako bi odgovarao promenljivim operativnim situacijama;
- l) da obezbedi podnošenje izveštaja o merama nacionalnih intervencija UN Odeljenju za pitanja razoružanja (DDA) u skladu sa UN SALW akcionim planom⁸;
- m) da obezbedi podnošenje izveštaja o merama nacionalnih SALW intervencija OSCE-u u skladu sa OSCE Dokumentom o SALW⁹; i
- n) da obezbedi da se poštuje UN Protokol protiv ilegalne proizvodnje i trgovine SALW¹⁰, Pravila ponašanja EU¹¹ i sve sankcije UN-a na izvoz SALW.

6 Sastav nacionalne SALW komisije

U okviru nacionalne SALW komisije treba da budu predstavljene sve zainteresovane strane, mada će zemlja domaćin odlučiti o tome hoće li one imati punopravni status ili status posmatrača. Sledeći predstavnici bi trebalo da budu prisutni kao punopravni članovi:

- a) Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- b) Predsednikov / Premijerov kabinet;
- c) Ministarstvo spoljnih poslova;

⁵ Predloženi operativni ciljevi mogu se naći u RMDS 01.10.

⁶ Ovo treba da je u skladu sa Regionalnim planom implementacije za borbu protiv širenja SALW (Pakt za stabilnost), 28. novembar 2001.

⁷ Zainteresovane strane koje bi trebalo da učestvuju su, između ostalih, državne strukture, policija, vojska, organizacije Ujedinjenih nacija (UN DDA, UNDP, UNICEF, UNIFEM), NATO (NAMSA), OEBS Misije, EU Misije, NVO i organizacije civilnog društva (CSO).

⁸ Program akcije Ujedinjenih nacija za sprečavanje, borbu i zaustavljanje ilegalne trgovine SALW u svim njegovim aspektima, jul 2001.

⁹ OEBS Dokument o SALW, 24. novembar 2000.

¹⁰ Protokol Ujedinjenih Nacija o borbi protiv ilegalne proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim delovima i komponentama i municijom, kao dopuna Konvencije Ujedinjenih Nacija o zabrani trans-nacionalnog organizovanog kriminala.

¹¹ EU Pravila ponašanja po pitanju izvoza oružja, 08. jun 1998.

- d) Ministarstvo odbrane;
- e) Ministarstvo finansija / za ekonomske odnose;
- f) Ministarstvo pravde;
- g) Ministarstvo prosvete;
- h) Ministarstvo lokalne samouprave (ako postoji);
- i) Nacionalni Focal Point (koordinator)¹²; i
- j) Razvojni program Ujedinjenih Nacija, (kao glavno tehničko savetodavno telo ukoliko direktno podržava neki nacionalni program).

Sledeći predstavnici bi trebalo da budu u statusu posmatrača, ako već nisu de facto članovi:

- a) NVO predstavnik;
- b) CSO predstavnik; i
- c) druge međunarodne organizacije koje direktno učestvuju u implementaciji nekog projekta SALW intervencije.

6.1 Nacionalni koordinator (Focal Point)

U okviru Regionalnog Plana implementacije Pakta za stabilnost za jugoistočnu Evropu, jedan od zahteva je da zemlje nominuju Nacionalnog koordinatora (Focal Point (NFP)). Ovo je od ključnog značaja za implementaciju plana Pakta za stabilnost kao i za spoljašnje veze. U planu se navodi sledeće:

‘u svakoj zemlji i zoni regiona, Vlada će imenovati “nacionalnog koordinatora (focal point).” Ovaj koordinator biće odgovoran za implementaciju plana u saradnji sa ključnim zakonodavnim organima vlasti i strukturama za kontrolu oružja, čime se obezbeđuje multi-disciplinarni pristup’.

Stoga je imenovanje NFP-a od presudnog značaja za uspeh bilo koje nacionalne SALW intervencije ukoliko nacionalna vlada treba da ispuni svoje nadležnosti u okviru Regionalnog plana Implementacije Pakta za stabilnost. Ovo lice stoga treba pažljivo odrediti, i ono mora ispunjavati sledeće kriterijume:

- a) iscrpno poznavanje sve aspekte tematike po pitanju SALW u nekoj zemlji;
- b) puno razumevanje uloge, odgovornosti i operativnih funkcija svih učesnika, (kako državnih tako i međunarodnih organizacija i civilnog društva) u toj zemlji;
- c) dovoljan hijerarhijski nivo¹³ da bi mogao da učestvuje u procesu donošenja odluka i komunicira o pitanjima politike;
- d) sposobnost komunikacije sa svim relevantnim učesnicima; i
- e) sposobnost da stekne i održi poverenje svih učesnika.

¹² Ovo se odnosi na nominovano lice, ne na organizaciju iz koje NFP potiče.

¹³ Malo je verovatno da će vojni oficiri srednjeg ranga ili državni činovnici biti na dovoljno visokom položaju da bi efikasno izvršavali funkciju NFP.

7 Ministarske nadležnosti

Postoji izvestan broj operativnih komponenti unutar funkcija koje tradicionalno čine deo SALW intervencija. Ove funkcije će malo verovatno spadati u nadležnost jednog ministra. Sledeća tabela predlaže jednu opciju za određivanje ministarske nadležnosti u okviru nacionalne SALW komisije za funkcije koje treba da obavlja u SALW intervencijama:

SALW NADLEŽNOST	GLAVNA MINISTARSTVA	NAPOMENE
(a)	(b)	(c)
Granična kontrola	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Ministarstvo odbrane kao alternativa ako je ono odgovorno za čuvanje granice.
Zakoni i propisi	Ministarstvo pravde Ministarstvo spoljnih poslova	Interno zakonodavstvo za kontrolu izvoza SALW
Informisanje rukovodstva	Ministarstvo unutrašnjih poslova	
Strategije informisanja javnosti i medija po pitanju SALW	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Alternativa je Ministarstvo prosvete.
Prikupljanje SALW	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Podrška od Ministarstva odbrane
Uništenje SALW	Ministarstvo odbrane	Ministarstvo unutrašnjih poslova za policijsko oružje i municiju.
Upravljanje zalihama SALW	Ministarstvo odbrane	Ministarstvo unutrašnjih poslova za policijsko oružje i municiju.

8 Nacionalni akcioni plan za SALW

Svaki nacionalni akcioni plan za SALW je nužno drugačiji, jer mora da odgovori na različite operative okolnosti nekog terena. Inicijalni plan može biti ograničen zbog nedostatka informacija neophodnih za planiranje sveobuhvatne SALW intervencije, ali ove informacije mogu se dobiti iz SALW istraživanja koje se sprovodi u skladu sa RMDS 05.80. Nacionalni SALW plan treba neprekidno da se razvija i da može da odgovori na promenljive operative okolnosti.

Nacionalni SALW akcioni plan razvija nacionalna SALW komisija¹⁴ i treba da obuhvata sledeće:

- a) uvod;
- b) situaciju po pitanju SALW¹⁵;
- c) ciljeve nacionalne intervencije u kontroli SALW;
- d) operative ciljeve nacionalne SALW intervencije;
- e) zakone po pitanju SALW koji se mogu primeniti i razvijati;
- f) postojeće resurse;
- g) operative aktivnosti, (SALW istraživanje, informisanje javnosti o SALW, prikupljanje SALW, uništenje SALW, upravljanje zalihama SALW);
- h) zahteve za mobilisanjem resursa u cilju održavanja operativnih aktivnosti;
- i) nacionalnog koordinatora (Focal Point);

¹⁴ Nacionalne SALW komisije mogu odlučiti da odrede Nacionalnog koordinatora (Focal Point) za ovo.

¹⁵ Ovo treba da bude stalni proces, koji bi se u početku zasnivao na SALW istraživanju, a potom novelirao putem nadzora, naknadnih potvrđenih istraživanja i ostalih izvora informacija.

- j) ako je moguće, Sekretarijat za svakodnevne operativne zadatke kao vid podrške nacionalnom planu;
- k) prinaldežnosti svih učesnika;
- l) aktivnosti monitoringa i procene;
- m) povezivanje sa donatorima; i
- n) beleženje i slanje informacija.

Uzorak plana nacionalne strategije i akcije date je u Anexu B.

9 Polje nadležnosti

9.1 Program Ujedinjenih Nacija za Razvoj (UNDP)

UNDP ima opštu funkciju da omogući, podržava i podstiče na efikasno vođenje programa kontrole SALW, neprekidnom revizijom RMDS u cilju razmatranja i eventualnog razvijanja normi i prakse kontrole SALW, kao i informisanjem relevantnih učesnika o bilo kakvim izmenama u međunarodnom zakonodavstvu i zahtevima.

UNDP bi trebalo da primeni RMDS na svoje programe, aktivnosti i ugovore po pitanju SALW intervencija, u regionu jugoistočne Evrope izuzev u slučaju da lokalna situacija isključuje njihovu efikasnu primenu. U takvim okolnostima, kada jedna ili više RMDS ne odgovaraju situaciji, UNDP će obezbediti alternativne specifikacije, uslove i smernice.

9.2 Regionalne organizacije

U nekim oblastima sveta, regionalne organizacije su dobile ovlašćenje od svojih država da koordiniraju i podržavaju programe za kontrolu SALW u okviru državnih nacionalnih granica, napr. SFOR u Bosni i Hercegovini.

U tim okolnostima regionalna organizacija bi trebalo da preuzme mnoge odgovornosti i ulogu nacionalne strukture nadležne za SALW, i mogla bi da funkcioniše i kao medijum za donacije. Odgovornosti i funkcije regionalnih organizacija za kontrolu SALW razlikuju se od jedne države do druge i podležu posebnim Memorandumima razumevanja ili sličnim sporazumima.

9.3 SEESAC

SEESAC pruža operativnu, tehničku i podršku oko upravljanja informacijama, u okviru resursa in a zahtev, svim programima SALW intervencija u jugoistočnoj Evropi.

9.4 Nacionalna struktura nadležna za SALW ¹⁶

Nacionalna struktura nadležna za SALW trebalo bi da ima funkciju obezbeđivanja nacionalnih uslova za efikasno izvođenje projekata SALW intervencija. Nacionalna struktura za SALW je isključivo nadležna za razvijanje i izvođenje programa SALW intervencije u okviru svojih nacionalnih granica.

¹⁶ U ovom slučaju, ukoliko je Nacionalna struktura nadležna za SALW ista kao i nacionalna SALW komisija, ona ima odgovornost sama prema sebi.

Nacionalna struktura nadležna za SALW ima funkciju osnivanja i održavanja nacionalne SALW komisije za vođenje plana i programa SALW intervencija, i trebalo bi da određuje odgovornost za izvođenje intervencija u kontroli SALW prema sopstvenom nahođenju.¹⁷ Nacionalna SALW komisija treba da bude u skladu sa smernicama dobijenim na osnovu RMDS, i drugih relevantnih nacionalnih i međunarodnih standarda, propisa i zahteva.

9.5 Organizacije za kontrolu SALW

NVO, komercijalna preduzeća i druge organizacije koje učestvuju u intervencijama za kontrolu SALW moraju učiniti sve napore da se povežu i sarađuju sa nacionalnom SALW komisijom u cilju poboljšanja efikasnosti, brzine i bezbednosti intervencija kontrole SALW.

¹⁷ Primer razlikovanja između nacionalne strukture nadležne za SALW i nacionalne SALW komisije: u slučaju SALW nacionalne strukture nadležnost za SALW ima Ministar unutrašnjih poslova, dok nacionalna SALW komisija može biti organ koji sadrži predstavnike svih zainteresovanih ministarstava i organizacija. U mnogim slučajevima nacionalna struktura nadležna za SALW i nacionalna komisija su jedno isto telo.

Aneks A **(Normativni)** **Reference**

Normativni dokumenti koji slede sadrže odredbe koje, kroz reference u ovom tekstu, predstavljaju odredbe ovog dela standarda. Nijedna od ovih publikacija se ne odnosi na zastarele reference i njihove kasnije amandmane ili revizije. Bez obzira na to, strane u ugovoru zasnovanom na ovom delu standarda svakako bi trebalo da istraže mogućnost da primene najskorije izdanje normativnih dokumenata koji su naznačeni dalje u tekstu. Za važeće reference, važi najnovije izdanje normativnog dokumenta na koji se one oslanjaju. Članovi ISO i IEC redovno prave registre trenutno važećih ISO ili EN:

- a) RMDS 01.10 – Vodič za RMDS i SALW mere kontrole; i
- b) RMDS 05.80 - SALW istraživanje.

Treba koristiti najnoviju verziju/izdanje ovih referenci. SEESAC poseduje primerke svih reference korištenih u izradi ovog standarda. SEESAC takođe void evidenciju najnovijih verzija/izdanja RMDS standarda, vodiča i reference, i mogu se potražiti na veb sajtu RMDS: <http://www.seesac.org/>. Nacionalne strukture nadležne za SALW, poslodavci i druga zainteresovana tela i organizacije bi trebalo da nabave ove primerke pre nego što započnu sa izvođenjem SALW programa.

Aneks B (Informativni) **Termini i definicije**

B.1.1

razoružanje na mikro nivou

prikupljanje, kontrola i uklanjanje malokalibarskog naoružanja, municije, eksploziva, lakog i teškog naoružanja od boraca, a takođe, često, i od civilne populacije. Njegov sastavni deo je i razvoj programa za odgovorno upravljanje oružjem i municijom.

B.1.2

organizacija za razoružanje na mikro nivou

ovaj termin se odnosi na bilo koju organizaciju (vlada, vojska ili neki trgovinski subjekt) odgovornu za primenu projekata i zadataka kontrole SALW. Ova organizacija može da se pojavi u ulozi glavnog ugovarača, podugovarača, konsultanta ili agenta.

B.1.3

nacionalni organi vlasti

vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležnoj za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.

B.1.4

lako i malokalibarsko naoružanje (SALW)

Svo smrtonosno oružje koje može da nosi pojedinačni borac ili lako vozilo i koje ne zahteva ozbiljnu logističku podršku i održavanje.

Napomena: U opticaju je veći broj definicija pojma SALW i međunarodni konsenzus o «ispravnoj» definiciji tek treba da bude postignut. Gore navedena definicija će se koristiti za potrebe RMDS.

B.1.5

standard

standard je dokumentovani dogovor koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koje treba koristiti konzistentno, kao pravila, smernice ili definicije karakteristika, da bi se osiguralo da materijali, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svojoj svrsi.

Napomena: Cilj RMDS je da poboljša bezbednost i efikasnost kontrole SALW podržavanjem poželjne procedure i prakse kako u glavnim štabovima, tako i na terenu. Da bi bili efiksani, standardi treba da budu merljivi, mogući, proverljivi i pogodni za definisanje.

Aneks C (Informativni) Nacionalni plan strategije i akcije – model formata

Napomena SEESAC-a: Informacije koje slede predlažu obrazac za razvoj Nacionalnog plana strategije i akcije kontrole SALW. Tekst koji je dat u crvenom italiku zahteva reviziju i to nakon planiranja i razmatranja nacionalne strukture nadležne za SALW. SEESAC, ili projektni menadžeri UNDP kancelarije zaduženi za SALW, stoje na raspolaganju za stručne savete i pomoć nacionalnom rukovodstvu za vreme faza razvoja i implementacije njihovog nacionalnog plana strategije i akcije u kontroli SALW.

IME DRŽAVE

Ministarstvo

Adresa

Reg. broj

Datum

NACIONALNI PLAN STRATEGIJE I AKCIJE PO PITANJU SALW

1. UVOD

Uvod treba da sadrži kratak rezime problema u vezi sa širenjem SALW u nekoj određenoj zemlji, zajedno sa pregledom uticaja ovog širenja na društveno-ekonomski razvoj.

2. CILJ

Treba jasno definisati cilj Nacionalne intervencije u kontroli SALW. U nastavku je data jedna opcija, ali se naglašava da ovaj cilj mora biti zasnovan na političkim i operativnim okolnostima na nacionalnom nivou:

'uspostavljanje bezbednosti i kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja u društvu kako bi se stvorili povoljni uslovi za stalni povratak zemlje u normalu'.

3. OPERATIVNI CILJEVI

Na osnovu glavnog cilja treba razviti operativne aktivnosti koje odslikavaju situaciju u određenoj zajednici kao deo plana i programa. *(Ove operativne aktivnosti treba da razvije i odobri Nacionalna SALW Komisija, (v. u nastavku).* U ove aktivnosti spadaju;

- a) smanjenje količine oružja dostupnog kriminalcima;
- b) smanjenje broja nesreća prouzrokovanih upotrebom oružja i municije;
- c) potrebu javnog asociranja raspoloživosti oružja sa stepenom nasilja u društvu, (kako na nivou nacionalnih struktura tako i široke javnosti);
- d) potrebu jačanja svesti o ovom problemu i s tim u vezi solidarnosti na nivou zajednice;
- e) smanjenje i sprečavanje transfera i nelegalne trgovine oružjem na crno;
- f) kontrolu legalnog oružja putem nacionalnog zakonodavstva i registracije;
- g) povraćaj ukradenog oružja;

- h) smanjenje vidljivosti/transparentnosti oružja u javnosti, i uvođenje kulture oružja;
- i) donošenje propisa koji zabranjuju nelegalnu upotrebu oružja; i/ili
- j) korišćenje specifičnih intervencija kontrole SALW kao početnog okvira za buduće jačanje kapaciteta i održivi razvoj.

4. NACIONALNA SALW KOMISIJA

4.1 Uloga Nacionalne SALW Komisije

Da bi SALW intervencije na nacionalnom nivou bile zaista efikasne važno je da pristup bude integrisan i sveobuhvatan, i zato je prvenstvena uloga nacionalne SALW komisije:

'Planiranje, koordinacija, usmeravanje i monitoring svih odgovarajućih intervencija kontrole SALW na nacionalnom nivou kako bi se uspostavilo bezbedno okruženje i kontrola lakog i malokalibarskog naoružanja u društvu i time stvorili povoljni uslovi za stalni povratak zemlje u normalu'

Ova uloga proizilazi iz cilja nacionalne SALW strategije koja je data u pasusu 2.

4.2 Zadaci Nacionalne SALW komisije

Zadaci Nacionalne SALW komisije su sledeći:

- a) da ustanovi, odredi i (ako je moguće) izmeri uticaj SALW na društvo, sigurnost i bezbednost ljudi, kao i ekonomski i društveni razvoj u okviru njihove geografske nadležnosti;
- b) da utvrdi cilj intervencije u kontroli SALW u okviru zone za koju je nadležna;
- c) da iz ovog cilja izvede operativne aktivnosti intervencije kontrole SALW¹⁸;
- d) da razvije i distribuira 'nacionalni SALW plan akcije'¹⁹;
- e) da obezbedi dovoljne resurse za izvođenje nacionalnog SALW plana akcije, i da ih po potrebi mobilizuje;
- f) da odobri detaljne predloge intervencija SALW svih odgovarajućih zainteresovanih strana²⁰, uključujući pravna pitanja, kao vid podrške nacionalnom SALW planu akcije;
- g) da koordinira aktivnostima podrške nacionalnom SALW planu akcije svih odgovarajućih zainteresovanih strana-učesnica;
- h) da pravovremeno distribuira informacije svim odgovarajućim učesnicima, kao vid podrške nacionalnom SALW planu akcije;
- i) da nadzire, ili da obezbedi nadzor svih komponenti SALW intervencija u nacionalnom SALW planu akcije;
- j) da proceni sve komponente SALW intervencija kao vid podrške nacionalnom SALW planu akcije;
- k) da novelira nacionalni SALW plan akcije prema potrebi, kako bi odgovarao promenljivim operativnim situacijama;
- l) da obezbedi podnošenje izveštaja o merama nacionalnih intervencija UN Odeljenju za pitanja razoružanja (DDA) u skladu sa UN SALW Planom akcije²¹;

¹⁸ Predloženi operativni ciljevi mogu se potražiti u RMDS/G 01.10.

¹⁹ On bi trebalo da je u skladu sa Regionalnim planom implementacije Pakta za stabilnost za borbu protiv širenja SALW (Obnovljena verzija).

²⁰ Zainteresovane strane koje bi trebalo da učestvuju su, između ostalih, državne strukture, policija, vojska, organizacije Ujedinjenih nacija (UN DDA, UNDP, UNICEF, UNIFEM), NATO (NAMSA), OEBS Misije, EU Misije, NVO i organizacije civilnog društva (CSO).

- m) da obezbedi podnošenje izveštaja o merama nacionalnih SALW intervencija OSCE-u u skladu sa OSCE Dokumentom o SALW²²; i
- n) da se poštuje UN Protokol protiv ilegalne proizvodnje i trgovine SALW²³, EU Kod ponašanja²⁴ i sve sankcije UN-a na izvoz SALW (**Dodati i druge relevantne međunarodne i nacionalne obaveze i sporazume**).
- o) da dostavlja izveštaj **nadležnom ministru** o napretku koji postiže u svojim operativnim aktivnostima u okviru nacionalnog plana strategije i akcije; i
- p) da se sastaje onoliko često koliko odredi Predsedavajući Nacionalne SALW Komisije.

4.3 Sastav Nacionalne SALW Komisije

U Nacionalnoj SALW komisiji treba da budu prisutni predstavnici svih relevantnih učesnika, (**sledeća lista predlaže odgovarajuće učesnike-zainteresovane strane**):

- a) Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- b) Predsednikov / Premijerov kabinet;
- c) Ministarstvo spoljnih poslova;
- d) Ministarstvo odbrane;
- e) Ministarstvo finansija / za ekonomske odnose;
- f) Ministarstvo pravde;
- g) Ministarstvo prosvete;
- h) Ministarstvo lokalne samouprave (ako postoji);
- i) Nacionalni koordinator (Focal Point)²⁵; i
- j) Program Ujedinjenih Nacija za Razvoj, (kao glavno tehničko savetodavno telo ukoliko direktno podržava neki nacionalni program).

Sledeći predstavnici bi trebalo da budu u statusu posmatrača, ako već nisu de facto članovi:

- a) NVO predstavnik;
- b) CSO predstavnik; i
- c) druge međunarodne organizacije koje direktno učestvuju u implementaciji nekog projekta SALW intervencije.

4.4 Nacionalni koordinator (Focal Point)

Ime, Ministarstvo ??, se imenuje za Nacionalnog SALW koordinatora (Focal Point) u nekoj zemlji. Njegove/njene dužnosti su sledeće:

- a) **Dodati prema potrebi;**

²¹ Program akcije Ujedinjenih nacija za sprečavanje, borbu i zaustavljanje ilegalne trgovine SALW u svim njegovim aspektima, jul 2001.

²² OEBS Dokument o SALW, 24. novembar 2000.

²³ Protokol Ujedinjenih Nacija o borbi protiv ilegalne proizvodnje i trgovine vatrenim oružjem, njegovim delovima i komponentama i municijom, kao dopuna Konvencije Ujedinjenih Nacija o zabrani trans-nacionalnog organizovanog kriminala.

²⁴ EU Pravila ponašanja po pitanju izvoza oružja, 8. jun 1998.

²⁵ Ovo se odnosi na nominovano lice, ne na organizaciju iz koje NFP potiče.

5. DELOKRUG NADLEŽNOSTI INTERVENCIJA KONTROLE SALW

Strategija intervencija SALW kontrole u *zemlji* sastoji se od sledećih prinadležnosti. Imenovani ministri navedeni u okviru ovog delokruga nadležnosti imaju 'prvenstvo' i moraju preuzeti vođenje intervencija na operativnom nivou. Oni treba da diskutuju o operativnim intervencijama na nivou Nacionalne SALW komisije i da obezbede sadejstvo i koordinaciju u slučajevima kada njihove aktivnosti imaju potencijalni uticaj na operative u drugoj nadležnosti: *(Ministarstva su ovde navedena samo indikativno, jer se njihove nadležnosti neizbežno razlikuju od zemlje do zemlje):*

NADLEŽNOST		NADLEŽNO MINISTARSTVO	OSTALI UČESNICI
(a)	(b)	(c)	(d)
FA 1	Pogranična kontrola	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	
FA 2	Zakonodavna i normativna pitanja	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	<i>Ministarstvo pravde</i>
FA 3	Upravljanje informacijama i izrada SALW istraživanja	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	<i>Ministarstvo spoljnih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>
FA 4	Strategija informisanja javnosti i medija po pitanju SALW	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	<i>Ministarstvo prosvete</i>
FA 5A	Prikupljanje SALW (oružja)	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	<i>Ministarstvo odbrane</i>
FA 5B	Prikupljanje SALW (municije)	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	<i>Ministarstvo odbrane</i>
FA 6A	Uništenje SALW (oružja)	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	<i>Ministarstvo odbrane</i>
FA 6B	Uništenje SALW (municije)	<i>Ministarstvo odbrane</i>	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>
FA 7	Pitanja upravljanja zalihama SALW	<i>Ministarstvo odbrane</i>	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>
FA 8	Reforma sektora bezbednosti ²⁶ (SSR)	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	<i>Kabinet</i> <i>Ministarstvo finansija</i>

²⁶ Posebno restruktuiranje vojske i policije.

6. NACIONALNI PLAN AKCIJE (SALW)

Kontrola SALW je složen proces, u kojem ima više komponenti, od kojih sve moraju da budu u interakciji jedna s drugom. *(Sledeća matrica je osnova za operativne intervencije u kontroli SALW, koje bi trebalo, u fazi napredovanja, dalje razviti u Nacionalni plan akcije).* U matrici koja sledi aktivnosti su prikazane u odnosu na delokrug nadležnosti, i nemaju rok ili prioritet. Nacionalni plan akcije mora se neprekidno novelirati kako bi odražavao napredak različitih komponenti koje prikazuje,

NADLEŽNOSTI		AKTIVNOST	NADLEŽNO MINISTARSTVO	CILJNI DATUM ²⁷	NAPOMENE ²⁸
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)
FA 1	Granična kontrola	Izrada plana za kontrolu ilegalnog protoka SALW preko nacionalnih granica.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	4	
FA 2	Zakonodavna i normativna pitanja	Osnivanje nacionalne SALW komisije	Kabinet Ministarstvo unutrašnjih poslova	1	
		Operativno planiranje nacionalne intervencije kontrole SALW.	Nacionalna SALW komisija	2	
		Razvoj odgovarajućeg zakonodavstva kao podrške intervencijama kontrole SALW	Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde	1	Ovde spadaju zahtevi za amnestijom u cilju podrške strategije prikupljanja SALW.
FA 3	Upravljanje informacijama i izrada SALW istraživanja	Procena rizika vezanih za SALW, i njihov uticaj na društvo. (Izrada Nacionalnog istraživanja na temu SALW).	Ministarstvo unutrašnjih poslova	3	
		Dostavljanje izveštaja o SALW odgovarajućim međunarodnim organizacijama u skladu sa relevantnim međunarodnim sporazumima ili kodovima.	Ministarstvo spoljnih poslova	1	

²⁷ Za potrebe ove predložene forme, broj pokazuje redosled kojim bi se SALW intervencija obično odvijala. Nacionalni prioriteti i uslovi će prirodno imati uticaja na ovaj sugerisani redosled.

²⁸ Ova rubrika treba da sadrži i reference na bilo koje odgovarajuće informacije koje podržavaju određenu aktivnost. Primeri za to su SEESAC Regionalni standardi mikro-razoružanja (RMDS) i OEBS smernice o najboljoj praksi.

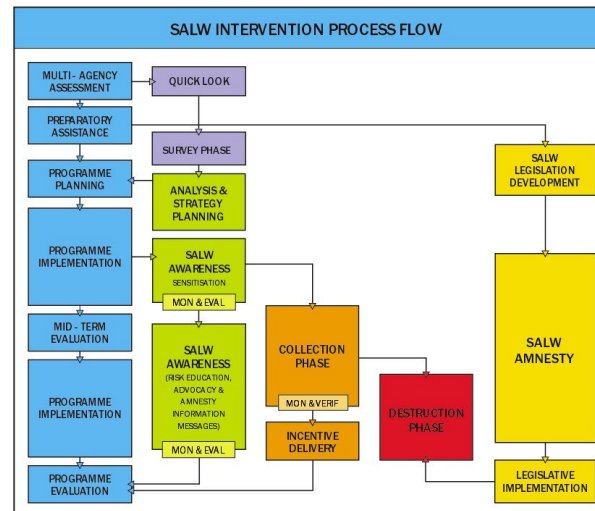
NADLEŽNOSTI		AKTIVNOST	NADLEŽNO MINISTARSTVO	CILJNI DATUM ²⁷	NAPOMENE ²⁸
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)
		Razvijanje metodologije nadzora i procene napretka.	<i>Sva ministarstva</i>	3	
FA 4	Strategija informisanja javnosti i medija po pitanju SALW	Razvoj i implementacija faze 'senzitivnosti' neke kampanje informisanja javnosti o SALW.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo prosvete</i>	4	
		Razvoj i implementacija pune kampanje informisanja javnosti o SALW, kao vida podrške nacionalnoj strategiji.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	4	
		Razvoj plana operacija vezanog za medije, kao vida podrške kampanji informisanja javnosti o problemu SALW, i drugim SALW intervencijama.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	4	
FA 5A	Prikupljanje SALW (oružja)	Razvoj plana prikupljanja oružja.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	4	
		Implementacija plana prikupljanja oružja	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	5	
FA 5B	Prikupljanje SALW (municije)	Razvoj službe reagovanja EOD, kao vida podrške nalaženju i vraćanju ubojnih sredstava.	<i>Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	4	
		Razvoj politike koja bi se bavila vraćanjem municije.	<i>Ministarstvo odbrane Ministarstvo unutrašnjih poslova</i>	4	
FA 6A	Uništenje SALW (oružja)	Odabrati odgovarajući objekat i tehnologiju za uništenje oružja.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo odbrane</i>	4	
		Započeti aktivnosti mobilizacije resursa u cilju finansiranja uništenja.	<i>Ministarstvo finansija Ministarstvo spoljnih poslova</i>	4	<i>Ovo treba razviti tako da odražava različit pristup uništenju prikupljene municije i nacionalnom višku municije.</i>
		Započeti razvoj kapaciteta infrastruktura i kadra koji bi radio na uništenju.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo odbrane</i>	5	

NADLEŽNOSTI		AKTIVNOST	NADLEŽNO MINISTARSTVO	CILJNI DATUM ²⁷	NAPOMENE ²⁸
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)
		Realizacija plana uništenja oružja.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	5	
FA 6B	Uništenje SALW (municije)	Određivanje odgovarajuće strukture i tehnologije za uništenje municije.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	4	
		Mobilisanje resursa za finansiranje uništenja.	<i>Ministarstvo finansija</i> <i>Ministarstvo spoljnih poslova</i>	4	
		Razvoj kapaciteta infrastruktura i kadra koji bi radio na uništenju.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	5	
		Realizacija plana uništenja municije.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	5	
FA 7	Pitanja upravljanja zalihama SALW	Osiguranje bezbednost nacionalnih zaliha oružja i municije.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	1	
FA 8	Reforma sektora bezbednosti²⁹ (SSR)	Utvrđivanje viška zaliha koje potiču od restrukturiranja vojske i policije, i njihovo razmatranje u planu uništenja.	<i>Ministarstvo unutrašnjih poslova</i> <i>Ministarstvo odbrane</i>	4	

Napred navedene komponente zahtevaju neprekidni nadzor, u cilju procene napretka koji se postiže, informisanja vlade, stanovništva i donatora o programu, i eliminisanja koliko je to god moguće svih teškoća u implementaciji.

Sledi shematski dijagram procesa nacionalne SALW intervencije:

²⁹ Posebno restrukturiranje vojske i policije.

7. PROCENA RESURSA

Ovaj deo nacionalnog plana strategije i akcije po pitanju SALW bi trebalo da sadrži informacije o raspoloživim i potrebnim resursima. Sledeća tabela je samo indikativna.

POLJE NADLEŽNOSTI		RASPOLOŽIVI RESURSI	POTREBNI RESURSI
(a)	(b)	(c)	(d)
FA 1	Granična kontrola		
FA 2	Zakonodavna i normativna pitanja	<i>Pravna služba Ministarstva unutrašnjih poslova Pravna služba Ministarstva pravde</i>	<i>Softver i hardverska podrška za registraciju oružja</i>
FA 3	Upravljanje informacijama i SALW istraživanje		
FA 4	Strategija informisanja javnosti i medija o problemu SALW	<i>Ministarstvo prosvete (Škole)</i>	
FA 5A	Prikupljanje SALW (oružja)		
FA 5B	Prikupljanje SALW (municije)		
FA 6A	Uništenje SALW (oružja)	<i>Imenovani objekat za uništenje oružja</i>	<i>Finansijski resursi za pripremu oružja za topljenje</i>
		<i>Imenovana industrijska topionica</i>	<i>Finansijski resursi za za operacije topljenja</i>
FA 6B	Uništenje SALW (municije)	<i>Imenovani pogon za uništenje municije</i>	<i>Zahteva značajan razvoj kapaciteta i međunarodnu tehničku procenu sposobnosti.</i>
		<i>Ministarstvo odbrane, EOD Timovi (samo za otvorenu detonaciju)</i>	<i>Zahteva poboljšanje opreme i obučenosti u alternativnim tehnikama.</i>
			<i>Finansijska podrška od međunarodne zajednice za jačanje kapaciteta.</i>
FA 7	Pitanja upravljanja zalihama SALW		
FA 8	Reforma sektora bezbednosti ³⁰ (SSR)		

Ime
Funkcija

Kancelarija:
Mobilni:
Fax:
E Mail:
Web sajt:

³⁰ Posebno restruktuiranje vojske i policije.